

Agerdyrkningsberetning.

(Fra Slutningen af Februar).

Allerede i den første Uge af November afbrød Frostene alle Markarbejder; den vedvarede i omtrent 3 Uger, og afløstes derefter af et mildt, taaget Veir med jevnlig Regnbyger, der har vedvaret gennem December, Januar og Februar og kun sjældent for et Par enkelte Dage været afbrudt af en let Frost. Hestige Storme have været hyppige, forresten har Vinteren været særdeles mild; Skovduen har hele Vinteren ladet sig høre, og Biben og Støren kom allerede i de første Dage af Februar til de sjællandske Skove.

Efteraarsarbejderne, som afbrødes ved Frostene i November, fortsattes efter dennes Døds i December, Januar og Februar og maa antages overalt at være fuldstændig tilendebragte. Pløiningen var i October vanskelig paa bindende Jorder, da Jorden var stiv og tør, Arbeidet gik langsomt fra Haanden, blev slet udført, i al Fald ikke til den tilbørlige Dybde, og Arbeidsdyrene og Redskaberne bleve meget medtagne. Senere er Pløiningen gaaet meget lettere, flere Steder har man kunnet pløie to Gange, og navnlig ompløiet den i Efteraaret sletlagde Jord. Ogsaa for Jordarbejder har Vinteren været heldig, men derimod mindre for Mergling og Gjødningskjørsel, da Marken snart blev opkjørt; men især er man tilbage med Brændekjørsel fra Skovene, da Veiene i disse i Almindelighed have været usarbare.

Den milde Vinter har været gavnlig for Vintersæden, især den sildigsaaede, som endnu ikke var kommen op, da Frostene begyndte. I dette Dieblig staaer Vintersæden overalt i Landet meget lovende, om end ikke saa frodig som ifjor, og hvis ikke vedvarende Barfrost eller stærk Nattesfrost i Foraaret indvirker skadeligt, kan man nære godt Haab om at Vintersæden i en heldig Tilstand vil naae Foraaret.

Huusdyrenes Sundhedsstilstand er tilfredsstillende. Paa Sjælland og Volland klages vel over, at Lungesyge blandt Hestene i enkelte Egne har været almindelig, men dog sjelden havt dødelig Udgang. Ogsaa klages fra enkelte Egne i Fyen og Sjælland over, at Kalvekastning er hyppigere end almindeligt, som man tilskriver deels slet og utilstrækkeligt Vand, deels at de drægtige Køer maatte drives længere Bei for at vandes. Klagerne ere i den sidste Tid bleve lydligere; hos en Gaardmand i Nærheden af Gjeddesdal, som har 14 Køer, have de 9 kastet. Godseier Valentiner anseer et eensidigt Foder og Mangel paa Kraftfoder for den nærmeste Aarsag hertil, ligesom han har gjort den Erfaring hos sig selv, at da 10 Køer, deriblandt 6 Qvier, kastede Kalv ved Nytaarstid, en Forandring af Foder standsede dette Onde; tidligere vare de nemlig fodrede med Halm, Avner og 5 Pd. Klid daglig til hvert Kreatur; da endeel af Kliddet erstattedes ved Hø horte al Kastning op.

Fodermassen er næsten overalt tilstrækkelig og mange Steder rigelig, og da de Egne, der have havt en slet Høst, ere spredte over hele Landet, er der ialmindelighed ikke langt til Steder, hvor Fodermassen er rigelig. Den milde Vinter har bidraget meget til at formindste Foderforbruget, Faarene have kunnet gaae ude hele Vinteren; da Udfigterne desuden ere til et tidligt Foraar, og man itide har anvendt stor Spar-sommelighed med Fourage og formindsket Besætningerne, tor man haabe at Vinteren vil gaae hen, uden at Fodertrang spores, selv paa de Steder, hvor man tidligere meest frygtede derfor. Halmen er forresten udroi og ikke saa nærrende som

ifjor. Vintersædshalmen, navnlig Rughalm, kan mange Steder paa Grund af Rust ikke anvendes til Foder, men i de Egne, hvor dette er Tilfældet, er Vaarsædshalmen i Reglen tilstede i tilstrækkelig Mængde.

Qvægets Foderstand er tilfredsstillende overalt, hvor man ikke har behovet at spare for meget paa Halmen og har givet Qvæget nogen Kjørne eller andet Kraftfoder ved Siden af, hvortil iaar har været stor Opfordring, da Meieriprodukter og Fedevarer betales godt i Forhold til Kornvarer; ogsaa Heste og Kreaturer have holdt sig i gode Priiser.

Vandtrangen er for Diebliffet overalt afhjulpen ved den jevnlige Regn og det fugtige Veir, dog ere Beholdningerne ikke store, og de dybere Brønde ere endnu ikke fyldte, da Vandet ikke er trængt saa dybt ned; midt i Januar begyndte først Drainrørene at løbe, saaledes at først da var Vandet tilstede i nogenlunde rigelig Mængde i 4 Fods Dybde. I Løbet af denne Vinter ere en Mængde ældre Brønde fordybede og mange nye gravede, ligesom næsten alle Gadefjær og Damme ere oprensede, saaledes at den nærmeste Fremtid vil finde os bedre forberedte til at udholde en ligesaa lang tør Periode, end Tilfældet har været denne Gang. Ogsaa vil Qvæget fra Brøndene erholde bedre og om Vinteren mindre koldt Vand, end fra de Gadefjær og Mosehuller, hvortil Kreaturerne hidindtil saa almindelig have været henviste for at drikke.

Af Rodfrugter have navnlig Runkelroer været langt bedre end man af den tørre Sommer skulde have ventet. Ved en nogenlunde Pleie har Udbyttet ikke været under 200 Tdr. pr. Td. Land, og hvor Marken har været i kraftig Tilstand 250 Tdr. og derover. Hvor de ere behandlede med Omhu have de holdt sig gode i Batterierne. Paa en Gaard i det sydlige Sjælland hjemfjortes i Begyndelsen af Februar 400 Tdr., der vare opbevarede i Batterier paa Marken og dækkede med Jord og Tang, deraf vare kun 7—8 Roer fordærvede. Roerne ere en overordentlig Hjælp hvor Høet har været knapt; paa den ovennævnte Gaard, hvor man giver $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ Stp. daglig

til hver Ko, er Melken ikke bleven tyndere derved, der behøves kun 13 Potter Melk til 1 Pd. Smør. En Landmand i det nordlige Slesvig anbefaler meget Stubroer, hvoraf han sidste Efteraar, hvor Tørken dog var saa stærk, paa $7\frac{1}{2}$ Td. Land har avlet saamange, at 40 Køer og endeel Sviin fra 17de Octbr. og til Juul (med Undtagelse af Frosttiden i Novbr.) kunde gives tvende store Foder daglig; Svinene bleve ikke alene fodrede, men næsten fedede derved, og Meddeleeren antager, at han vil være istand til at udvide sin Svineavl betydelig ved Stubroernes Hjælp.

Udtærskningen er vel langt fra ikke fuldendt endnu, men dog ikke heller mere tilbage end sædvanlig. Vi meddele ved Slutningen af denne Beretning en Oversigt over Gjennemsnitsfoldene for Landets forskjellige Egne, og man vil deraf see, hvor overordentlig forskjelligt Udbyttet har viist sig i nærliggende og lige frugtbare og veldyrkede Egne. Det turde vel være, at Kornudbyttet, navnlig i de Egne, hvor Høsten er falden godt ud, ikke ganske har tilfredsstillet Dyrernes Forventninger, da navnlig Rugen, som fyldte meget, forholdsviis kun har givet lidet i Skjeppen, og selv efter Areallet ikke lidet under det Sædvanlige. Vi maae dog ansee Høsten for hele Landets Bedkommende at have naaet en god Middelhøst.

Paa Arbeidere er nu ingen Mangel og Lønnen er falden, enkelte Steder i Jylland med $\frac{1}{3}$, som heller ikke kan ansees for at være formeget hvor Lønnen var stærk opdrevet. I enkelte Egne har herfstet Arbeidsløshed, navnlig mellem Huusmandsklassen, dog, saavidt vi have erfaret, ikke almindeligt, da den milde Vinter har tilladt at fortsætte Arbejderne i Marken, navnlig Drainingen, efterat Regnen var falden og tilbørlig havde opblødt Jorden.

Angaaende Agerdyrkningsforholdene i Almindelighed have vi erholdt flere værdifulde Oplysninger, som vi saavidt Pladsen tillade det skulle meddele vore Læsere. Næsten fra hele Landet roses den tiltagende Sands for bedre Red-

flaber og deraf følgende omhyggeligere Bearbejdning af Jorden, ligesom ogsaa Udgravning og selv Draining efterhaanden finder mere Indgang hos den mindre Landbruger. Derimod klages fra Verne stærkt over Qvægets mindre gode Røgt og Meieri-produkternes simple Behandling, ligesaa ogsaa fra Østkysten af Halsøen og Verne over, at Gjødningen ikke samles og opbevares omhyggeligt nok. Vi foretrække dog at meddele Brevskrivernes egne Ord:

(Fra det sydlige Holland.) „Nogen mere Interessé for „Kreaturholdet, hensigtsmæssig Markinddeling, Opførelsen af gode „solide Bygninger, Mergling og Jordernes tilbørlige Afgravning „samt lette og hensigtsmæssige Redskaber og Maskiner — ere de „forskjellige Grene, hvori Agerbruget her paa Landet har gjort „Fremstridt i de senere Aar. Mest tilbage er Kreaturholdet og heri „vil endnu være meget at forbedre og fremhjelpe i en lang Række „Aar. At pløie og saae, samt i det Hele at behandle sin fortrinlige „Jord — det forstaaer den lollandske og navnlig den vestlollandske Bønde maaskee bedre end i nogen anden Provinds af „Danmark, men i Kreaturerne og navnlig Køernes Behandling „— der er han uendelig meget tilbage. Det er ogsaa derfor „at det oekonomiske Selskab næsten udelukkende har sin hele „Opmærksomhed henvendt paa denne Sag.

(Fra det nordlige Fyen.) „I Draining, Mergling og Indhegning med beplantede Jordvolde er her steet betydelige Fremstridt, især er Interessén for og Tilliden til Drainingen blandt „Bondestanden meget almindelig. Sands for Havedyrkning er „ligeledes oienlysig. Længst tilbage af Alt hos Bøndestanden er „Meierivæsenet; Købesætningens rette Anordning, en kyndig „Ind- og Udsætning af Køerne, maanedlig Melkemaaling, rigelige „Græsmarker og en rigtig teknisk Behandling af Melken til godt „Smør og Ost er Noget som den mindre Jordbruger i Fyen i „Birkeligheden ikke forstaaer sig paa. Tilberedning af Smør og „Ost er ene og alene overladt til Køerne paa Bøndergaardene, „der oftest oppebære Indtægterne deraf, medens Mændene ene „stole paa Kornsalg, og ikke have synderlig Tro til, at Køer kunne

„give nogen Indtægt som er værd at tale om; derfor skænkes
 „denne saa yderst vigtige Green af den oekonomiske Produk-
 „tion saa liden Opmærksomhed ved Bondens Bedrift, og det
 „Smør han fører til Torvet er ligesaa ringe og maadelige Varer,
 „som Hovedgaardenes i Almindelighed er fiint og holdbart.“

(Fra det sydlige Fyen.) „Et enkelt eller nogle enkelte
 „Aar kan selvfølgelig ikke opvise store Fremskridt i Agerbruget.
 „Min Opfattelse af dettes Stilling er derfor omtrent den samme
 „som jeg tidligere har udtalt, og Tidsskriftets Udgivere benyttet.
 „Skulde jeg i dette Dieblis paapege noget Fremskridt, blev det ikke
 „direkte i Agerdyrkningen, men i Agerdyrkeren. Det forekommer
 „mig, at Erkjendelsen af hvad vi mangle som Agerdyrkere og Er-
 „kjendelsen af hvor vor Agerdyrkning derfor er mangelfuld, træn-
 „ger sig stærkere og stærkere ind i forskjellige Kredse af Landmand.
 „I det her nylig begyndte landoekonomiske Selskab har jeg ad-
 „skillige Gange uvilkaarlig følt dette. Dersom dette nu, som
 „jeg troer, forholder sig rigtigt, og dersom Forsynet fremdeles
 „vil forunde os nogle gunstige Aar, har jeg det bedste Haab
 „om, at ogsaa ydre Fremskridt inden mange Aar ville være
 „kjendelige.“

(Fra Viborgeggen.) „I de senere Aar ere de Forbedringer
 „i Agerbruget, som her ere foretagne, væsentligst i Brakning og
 „Mergling, samt i en omhyggeligere Samling af Gjødske, og i en
 „kraftigere Ernæring af Huusdyrene. Der staaer tilbage at ønske,
 „at der draines, og at en ordentlig Markinddeling samt Brakning
 „være mere almindelig at finde hos Bonden. — Det bør imidlertid
 „ikke lades ubemærket, at saagodtsom alle stræbe efter at gjøre
 „noget Mere end hvad der blev gjort af deres Fædre eller
 „Formænd. Den Omstændighed, at den driftige Bonde, som i
 „en tidligere Periode vilde foretage sig andet, end hvad der
 „var Skik og Brug paa Egnen, maatte høre ilde af Andre, og
 „maatte finde sig i, at blive omtalt som Projectmager og
 „blive spaaet Undergang m. m., forarsagede, at mange op-
 „gave den begyndte Virksomhed, og mange Flere have af
 „den Grund undladt at begynde noget Nyt, om det end var

„dem klart, at den ældre Driiftsmaade var forkastelig. I en-
 „felte Egne gjør dette sig endnu gjældende, men i flere tages
 „der ei saaledes mere Notits af Saadannes Meninger, som
 „principmæssig bibeholde gammel Slendrian.“

(Fra Koldingegnen.) „Angaaende de Retninger, hvori
 „Agerbruget her har gjort meest Fremgang i de sidste Aar, troer jeg
 „især at burde nævne Agerdyrkningsredskaberne, idet disse heelt
 „igjennem ere undergaaede store Forbedringer, ligesom Maskinerne,
 „navnlig Saa- og Tærskemaskiner, have begyndt at finde hyppig
 „Anvendelse. Ligeledes er en fuldkomnere Vandafledning bleven
 „langt mere almindelig end tidligere; navnlig synes Drainin-
 „gen at have tiltrukket sig Landmændenes Opmærksomhed og at
 „have vundet deres Tiltro, efterat Erfaringen om dens Gavn-
 „lighed efterhaanden har brudt den Fordom, som fandtes imod
 „den. — Fremdeles har ogsaa Opmærksomheden været henvendt
 „paa at forbedre Sædskiftet; og Bestræbelser i denne Retning
 „ere især gaaede ud paa at forfarte de lange Rotationer, at
 „tage færre eensartede Sædarter efter hinanden, og om muligt
 „at gjøde to Gange i Rotationen. Endelig have Landmæn-
 „denes Bestræbelser ogsaa været rettede paa en større Forædling
 „af Produkterne.“

„Med Hensyn til de Forbedringer, som i landøkonomisk
 „Henseende i en følgende Tid fornemmeligen burde have sig for
 „Die, skal jeg tillade mig med saa Ord at omtale Forholdene
 „i Almindelighed.“

„I den Retning og efter den Maalestof, som Agerbruget i
 „den sidste Tid er skredet frem her i Landet, troer jeg, man kan
 „nære Frygt for, at Statiken eller den Eigevægt, som burde
 „finde Sted i hvad man fratager og gjengiver Jorden, staaer
 „fare for at forstyrres. Jeg troer, at man ikke ugrundet
 „kan besrygte, at den nyere Tids Cultur tærer for meget paa
 „Jordens oprindelige Frugtbarhed, at man fortrinnsviis nærer
 „den Hovedtanke, ved alle Kunstens Midler at fravinde Jorden
 „det største Udbytte, idet man herved kun altfor almindeligt har
 „Dieblikkets Lær for Die, og hyppig taber det andet store

„Hovedformaal af Syne, om ikke at forbedre saa dog idet-
 „mindste at bevare Jordens Frugtbarhed usvækket for en kom-
 „mende Tid. Hvis disse Slutninger ere rigtige, vil det derfor
 „— især for et Land som Danmark — være Nutidens første
 „Opgave, at henlede Landmændenes Opmærksomhed paa dette
 „Punkt og ret inderlig bibringe dem Anskuelsen af denne Sags
 „Vigtighed, for at itide en Forandring til det Bedre kan ind-
 „træde. I alt Fald er det af Vigtighed, at tænke paa en For-
 „øgelse af Gjødningsproduktionen i Almindelighed, som absolut
 „bør staae i Forhold til det forøgede Udbytte af Produkter,
 „man fravinder Jorden. Den sikreste Maade, hvorpaa en saa-
 „dan Gjødningsforøgelse kan finde Sted og i Længden holde
 „sig, ligger efter mit Begreb i en passende velnæret Dvæg-
 „besætning. Kun hvor Besætningen nyder samme Omhu og
 „har naaet samme Udvikling som Kornavlens, kan et sikkert ved-
 „varende Landbrug finde Sted. Hvor Indtægterne ved Ager-
 „bruget for en stor Deel hidrøre fra Produkter af Besætningen,
 „er man langt fra saa afhængig af Tidskonjuncturerne, da høie
 „og lave Priser paa Korn og dyriske Produkter ikke altid følges ad.
 „Paa Verne er i Almindelighed Besætningens Antal for lille;
 „bedre er det i saa Henseende paa Halvoen; men overalt er
 „Fodertilstanden i Almindelighed for ringe baade i Henseende
 „til Udbytte af Produkter og Gjødning. Først naar Land-
 „manden lærer at indsee den strange Nødvendighed i en For-
 „øgelse af Gjødningens Qvantitet og Qvalitet, dersom det stedse
 „stigende Udbytte af Jorden skal kunne vedligeholdes, vil han
 „tænke paa en Forbedring af sin Besætning og en Forandring
 „af sit Sædskifte, der altid maa aspases derefter, for at de
 „stadig kunne gaae Haand i Haand med hinanden.“

„Hvorpaa Egnen er Besætningens Storrelse nogenlunde pas-
 „sende; derimod var det ønskeligt, at Fodringen var endeel
 „bedre, endstjøndt den vistnok er saa god som noget andet Sted
 „i Kongeriget. Hvad der nærmest her skulde virkes hen til,
 „troer jeg burde være Fodning. Der udføres aarlig herfra
 „Egnen en stor Mængde Stude; naar blot et lille Antal af

„disse aarlig bleve fedede, vilde i Længden meget være vundet.
 „Og ifølge den Udvikling Forholdene her have taget, fore-
 „kommer det mig, at intet er naturligere, end at Fedningen
 „burde være henviist til en saadan Egn, hvor der alligevel aar-
 „ligt udføres endeel Dvæg. Det er en Selvfølge, at Sæd-
 „skiftet til samme Tid burde undergaae nogen Forandring, og
 „at Bølgjæd og Rodfrugter fandt en mere udbredt Anvendelse.
 „Disse sidstnævnte Culturplanter finde her efter min Formening
 „for liden Anvendelse, selv under de nuværende Forhold; og
 „der maatte, dersom Fedning kom mere i Brug, endnu føles
 „større Trang for samme. Glædeligt synes det at være at der
 „her paa Egnen — rigtignok i det Mindre — har begyndt at
 „ytre sig Tegn til at gaae frem i den ovenfor antydede Ret-
 „ning. Men man maa jo heller ikke haabe Alt paa eengang,
 „isærdeleshed i en saadan Sag, hvor man ikke kan stille den
 „praktiske Landmand den direkte Fordeel for Die, hvor man
 „absolut maa henvide til, at søge den sande Fordeel i Længden,
 „i et varigere Agerbrug, medens en anden benyttet Frem-
 „gangsmaade i Tidssieblikket ofte giver Udsigt til et gunstigere
 „Resultat.“

„Ligeledes burde en omhyggeligere Behandling af Gjød-
 „ningen, navnlig den flydende Deel, være Formaalet for Land-
 „mændenes Bestræbelser. Alle de Methoder, man har bragt i
 „Forslag for sidstnævnte Deels Afbenyttelse, finde kun en slet
 „Anvendelse i Praxis. Feilen ligger ikke deri, at Landmæn-
 „dene undervurdere den flydende Gjødnings Værdi, men snarere
 „i de Ulemper, disse Methoder føre med sig. Dersom det
 „kunde lykkes en kommende Tid at finde en bekvemmere
 „Maade at anvende den flydende Gjødning paa, som kunde
 „vinde Landmændenes Bisald, da vilde herved meget være
 „vundet.“

Saavidt Beretningen. Endnu skulle vi berøre et Forhold,
 som ofte beklages i Beretningerne, det er de trykkende For-
 pagtningsbetingelser ved de større Gaarde. At Eierne
 fordre en tilstrækkelig Forpagtningsafgift finde vi ikke alene

naturlig, men ogsaa onskelig, da Erfaringen viser hos os som andre Steder, at ved lave Forpagtningsafgifter savnes Sporen til Fremskridt. Naar Jorden er frugtbar og veldyrket, Bygningerne gode og velbeliggende, da kan en høi Afgift forlanges, uden at Nogen har Ret til at klage over Ubillighed; men Forpagteren bør da ogsaa stilles saaledes, at han kan benytte Gaarden med al den Frihed som kan tilstedes for at undgaae Misbrug, og navnlig med Sikkerhed for at kunne høste Nytte af de Forbedringer han foretager, og bringe de Capitaler tilbage, som han sætter i Gaardens Drift. Men at dette ikke kan skee, naar Eieren betinger sig Opsigelsesret efter saa Mars Forløb mod en ringe Erstatning, og troer at Kunsten i at skrive en Forpagtningscontract bestaaer i at læsse saameget som muligt paa Forpagterens Skuldre og binde hans Hænder i alle Retninger, er klart nok, ligesom at det gode Forhold som er saa onskeligt mellem Eier og Forpagter ikke kan bestaae, men giver Plads for gjensidige Drillerier, hvorved de forbittre hinanden Livet. Naar dertil kommer, hvad man saa hyppig seer, at Eieren aldeles overvurderer Gaardens Værdi, og af sin mindre gode og mindre veldrevne Gaard fordrer samme Afgift som af den frugtbareste Jord, og Forpagteren som er ubesindig nok til at indlade sig herpaa, snart førende Umuligheden af at kunne svare den høie Afgift, benytter sig af alle Midler for at gjøre sig Forholdene saa nyttige som muligt, uden at bryde sig om at Jorden udspines, saa fremkomme de uhyggelige Exempler paa slet Agerbrug imod bedre Vidende, som man ikke saa ganske sjelden møder og som i høi Grad hæmme Agerbrugets Fremskridt. Forpagterne af de større Gaarde maae i Almindelighed ansees som de kyndigste Landmænd, da de ere uddannede alene dertil, og Landbruget er deres eneste Livserhverv; det er derfor fra dem at Forbedringerne især skulle udbrede sig til de mindre Landbrugere, men gaae hine forud med et slet Exempel, hvad skal man da vente af disse? At hele denne Fremgangsmaade dertil er lige uøkonomisk baade for Eier og For-

pagter i Tidens Længde, er saa isiensfaldende, at vi ikke derfor behøve at føre Beviis. —

Vi skulle nu anføre hvad der er os meddeelt som Gjennemsnit af Fuld og Bægt fra de forskjellige Dele af Landet; ved Fuld forstaaes Udbyttet i Tønder af een Tonde Land og Bægten er angivet i hollandske Pund.

Hirschholmegnen. Hvede 9—11 Fuld til 128—130 Pd., Rug 12—14 til 122—124 Pd., Byg 10—12 til 108—112 Pd., Havre 12—16 til 80—82 Pd., gule Urter 8 og blaffede Urter 12 Fuld.

Slangerupegnen. Hvede 12—14 Fuld til 128—133 Pd., Rug 10—13 til 118—125 Pd., Byg 8—12 til 105—112 Pd., Havre 12—13 til 78—82 Pd., Urter noget forskjellig fra 3—4 indtil af blaffede Urter, uden Havreindblanding, 14—15 Fuld.

Frederiksfundegnen. Af Hvede, Rug og Byg 10—12 Fuld, Havre 12 og Urter 6—8. Gjennemsnitsvægten af Hvede 127—130 Pd., Rug 122—125 Pd., 2radet Byg 110—111 Pd., 6radet Byg 103—105 Pd., Havre 78—80 Pd.

Nordlige Deel af Kjøbenhavns Amt. Af Hvede, Rug, Byg og Havre i Gjennemsnit 8 Fuld, kun enkelte Steder 10 og derover. Bægten er af Hvede 126—127 Pd., Rug 120—122 Pd., 2radet Byg 106 Pd. og 6radet Byg 103—104 Pd.

Sydlig Deel af Kjøbenhavns Amt, paa en stor Gaard: Hvede $14\frac{1}{2}$ — $15\frac{1}{2}$ Fuld til 131—132 Pd., Vaarhvede $13\frac{1}{2}$ Fuld, Rug $15\frac{1}{2}$ til 122 Pd., men paa de mindre Gaarde i Almindelighed kun 8—9 Fuld, Byg 18 til 112—113 Pd., Havre 18—19 og Urter 11—12 Fuld.

Egnen mellem Solbek og Kallundborg. Hvede 8 Fuld til 130 Pd., Rug 8 til 124 Pd., 2radet Byg 10 til 114 Pd., 6radet Byg 10 til 108 Pd., Havre 10 til 80 Pd., Urter 4 og Boghvede 8 Fuld.

Egnen mellem Kallundborg og Slagelse. Hvede 10—16 Fuld veiede i Efteraaret 128—130 Pd., nu 125—128 Pd., Rug 8—10 til 118—122 Pd., 2radet Byg 6—10 til 110

Pd., Havre 7—10 af taalelig Bægt, Urter 2—4 Fold, Biffer mislykkede.

Slagelseegnen. Hvede 12—13 Fold til 128—132 Pd., Rug 11—12, Byg 10—11 til 110—112 Pd., Havre 12—14 og Urter 6—7 Fold.

Egnen mellem **Ringsted** og **Noeskilde.** Hvede 12 Fold til 124—126 Pd., Rug 9—10 til 120—122 Pd., Byg 12—13 til 109—111 Pd. og Havre 12—13 Fold til 75—80 Pd.

Egnen mellem **Ringsted** og **Nestved.** Hvede 10—12 Fold til 128—130 Pd., Rug 12—16 til 120—126 Pd., Byg 10—12 Fold til 110—115 Pd., Havre 12—14 Fold til 80 Pd. og Urter 6—8 Fold.

Nestvedegnen. Hvede 9—10 Fold til 124—130 Pd., Rug 8—10 til 116—120 Pd., Byg 8—10 til 108—114 Pd., Havre 8—12 til 76—80 Pd. og Urter 6—7 Fold.

Stevns Herred. Hvede 10—12 Fold til 128—130 Pd., Rug 10—12 til 122—124 Pd., Byg 8—10 til 112—116 Pd., Havre 8—10 til 80 Pd. og Urter 7—9 Fold.

Præstøegnen. Hvede 10—11 Fold til 128—130 Pd., Rug 7—8 til 120—123 Pd., Byg og Havre høist forskjellig, i Gjennemsnit vel omtrent 10 Fold, Bægten er 110—112 Pd. for Byg og 78—80 Pd. for Havre. Urter ligeledes meget forskjellig, i Gjennemsnit vel kun 6—7 Fold, men velhøstede og smukke Varer.

Egnen mellem **Nestved** og **Bordingborg.** Hvede høist 10 Fold til 130 Pd., Rug 8 til 120 Pd., Byg 4—6, Havre 7—8 og Urter 5—6 Fold.

Samsø. Hvede 8—10 Fold til 130—135 Pd., Rug 8—10 til 122 Pd., Byg 3—4 Fold, som ved stærk Afharpning kan bringes til 112—118 Pd., Havre kun 2—3 Fold og af Urter, Biffer og Boghvede end ikke Saaesæden tilbage.

Moen. Hvede 11—12 Fold til 128—130 Pd., Rug 9—10 til 123—125 Pd., Byg 12—13 til 110—112, Havre fra 10—17 Fold med let Bægt, Urter 6—7 og Biffer neppe 2 Fold.

Falster. Hvede 10—12 Fold til 128—131 Pd., Rug 8—12 til 124—126 Pd., Byg meget forskjelligt fra 8—14 Fold, med en Gjennemsnitsvægt af 112 Pd., Havre 10—18, Urter maadelige, undtagen hvor der var gjødet til blaffede Urter, hvoraf høstedes 8—10 Fold.

Mariboegnen. Hvede 10—11 Fold, den hvide veier 125 Pd., den røde 130 Pd., Rug 12 til 126 Pd., Byg 8—10, Gradet til 106—108 Pd. og 2radet til 110 Pd., Havre 13—14 og Urter fra 8—12 Fold.

Rødbyegnen. Hvede 9—10 Fold til 130 Pd., Rug 10, Byg 8—9 til 112—114 Pd., Havre 9—10 og Urter 6 Fold.

Nordvestlige Lolland. Hvede 10 Fold til 130 Pd., Rug 10 til 124 Pd., Byg 10 til 110 Pd., Havre 12 til 78 Pd., Urter noget forskjelligt, i Gjennemsnit maaskee 5 Fold, Qvaliteten god.

Nordlige Langeland. Hvede 10—11 Fold til 130 Pd., Rug 9—10 til 122 Pd., Byg 9—10 til 110 Pd., Havre 10—12 til 78 Pd. og Urter 8—9 Fold.

Sydlig Langeland. Stor Forskjel mellem den østlige og vestlige Side, paa Østfiden have i Gjennemsnit 8—10 Fold Hvede, omtrent 10 Fold Rug og Byg, 12 Fold Havre og 8—10 Fold Urter, men paa den vestlige Side naaes langt fra ikke saameget, flere Steder neppe det Halve. Hvede veier 127—128 Pd. og naaer kun sjelden 130 Pd., Bygget 110—112 Pd.

Taastrup. Udbyttet meget forskjelligt efter Regnbygernes Fald. Hvede 10—15 Fold til 130—135 Pd., Rug 10—16 til 124—128 Pd., 2radet Byg 8—12 til 105—116 Pd., Gradet Byg 10—14 til 104—112 Pd., Havre 10—16 til 74—80 Pd., Urter 6—12 og Biffer 4—8 Fold, Hørrer mislykket, 24 Pd. efter 1 Skp. Udsæd regnes for et godt Udbytte.

Svendborgegnen. Hvede 12 Fold til 126 Pd., Rug 10 til 120 Pd., Byg 10 til 112 Pd., Havre 12 til 75—80 Pd., Urter 7 til 130 Pd.

Eggen mellem **Svendborg** og **Nyborg**. Hvede 11 Fuld til 128 Pd., Rug 12 til 124 Pd., Byg 12 til 108—112 Pd., Havre 14 til 74—76 Pd. og Urter 6—8 Fuld.

Odenseegnen. Hvede 9 Fuld til 124—128 Pd., Rug 10—11 til 124—125 Pd., Byg meget forskjelligt fra 7—12 Fuld, Gradet veier fra 96—105, 2radet fra 106—112, Havre 10 til 75—85 Pd. og derover, Urter 6—7 og Boghvede 6—8 Fuld.

Wisfenbergegnen. Hvede 10—12 Fuld til 126—128 Pd., Rug 8—10 til 120—122 Pd., meget smaafjernet, Byg 11—12 til 150—108 Pd., Havre 12—13 til 76—78 Pd., Urter 6—7 og Boghvede 7—8 Fuld.

Paa **Sletten** i det vestlige Fyen er Avlen saa særdeles forskjellig, afhængig af Regnbygernes Gang, at et Gjennemsnitsudbytte vanskeligt kan opgives; Vintersæden anslaaes til 7—9, Gradet Byg flettest og Havre bedst, Urter og Biffer mislykkede. I Almindelighed føres Klage over Kornets flette Bægt.

Frederikshavnegnen. Kornet hverken skjepper eller veier godt, 7—9 Fuld af de forskjellige Kornarter ansees for meget godt, ligeledes en Bægt af 115—117 Pd., for Rug, 107—109 Pd. for 2radet, 92—96 Pd. for Gradet Byg, og 86 Pd. for Havre.

Løgstoreggen. Hvede 6 Fuld til 120—125 Pd., Rug 6 til 115—120 Pd., Byg 8 til 105—108 Pd. for 2radet, Havre 6 til 75—80 Pd. for hvid og 70—72 Pd. for broget Havre, Urter mislykkede og Boghvede 12—16 Fuld.

Salling. Rug 2—12 Fuld til 112—120 Pd., Byg 11 til 100—114 Pd., Havre 15 til 70—90 Pd. og Urter 4—5 Fuld. Af hver Kornart dyrkes næsten i lige Grad to Slags (dansk og Provstirug, Gradet og 2radet Byg, broget og hvid Havre) og efter to forskjellige Driftsmaader. Udbytte og Bægt ere derfor i Reglen saa forskellige, at Gjennemsnitstal ere vanskelige at træffe.

Holstebroegnen. Hvede 8—10 Fald til 120—125 Pd., Rug 2—8 til 111—115 Pd., Byg 7—10, 2radet til 106—110 Pd. og Gradet Byg til omtrent 96 Pd. Havre 8—10, Urter 4—5 og Boghvede 4—12 Fald til omtrent 96 Pd.

Viiborgeggen. Hvede 5—8 Fald til 125 Pd., Rug 6—8 til 120 Pd., Byg 6—9, 2radet til 108—110 Pd., Gradet til 100—104 Pd., Havre 8—11 til 70—80 Pd. og Urter 5—6 Fald.

Hammerumherred. Rug 5—6 Fald til 118 Pd., Byg 6—7 til 96 Pd., Havre 5—7 til 60—75 Pd. Boghvede meget forskjellig, dog i det Hele vellykket, den veier omtrent 104 Pd.

Vardeegnen. Rug 3—4 Fald til 115 Pd., Byg 3—4 til 96 Pd., Havre 6—7 Fald til 75 Pd.

Eggen mellem Randers og Aarhuus. Hvede 12 Fald til 128—129 Pd., Rug 10 til 120 Pd., Byg 12—13 til 108—110 Pd., Havre 14 til 76—78 Pd. og Urter 7 Fald.

Frysenborgeggen. Hvede 10—12 Fald til 126—130 Pd., Rug 8—10 til 120—124 Pd., Byg 8—10 til 109—111 Pd., Havre 12—16 til 76—80 Pd., og Urter og Boghvede 8—10 Fald.

Aarhuuseggen. Hvede 10—12 Fald til 125—127 Pd., Rug 8—10 til 121—123 Pd., Byg 10—12 til 107—109 Pd., Havre 12—16 til 77—78 Pd., Urter 6 og Boghvede 12 Fald.

Horsenseggen. Hvede 12 Fald til 120—130 Pd., Rug 11 til 120 Pd., Byg 13 til 100—112 Pd., Havre 15 til 76 Pd., hvide Urter 5, blaa Urter 8 og Boghvede 7 Fald.

Veileeggen. Hvede 10 Fald til 125 Pd., Rug 6—7 til 116—124 Pd., Byg 10 Fald, 2radet 103—108 Pd., Gradet 96—104 Pd., Havre 11 til 70—80 Pd., Urter veier 128 Pd. og Boghvede 102—104 Pd.

Roldingeggen. Hvede 10 Fald til 128—129 Pd., Rug 10—11 til 121—122 Pd., Byg (Gradet) 12 til 102—103

Pd., Havre 17—18 til 78—80 Pd., Erter 8—9 Fold og Boghvede et ualmindeligt stort Udbytte, men dog forskjelligt, da den saaes paa saa forskjelligartet Jordbund, Bægten er 112 Pd.

Haderslevegnen. Hvede 12 Fold til 130—134 Pd., Rug 8—10 til 124 Pd., Byg 10, Gradet 102—106 Pd. og 2radet 108—112 Pd., Havre 15 til 70—76 Pd., Erter 6—8, Boghvede 8—10 til 106—108 Pd.

Eggen ved **Gram.** Hvede 10—12 Fold til 130 Pd., Rug 9—10 til 124 Pd., Byg 8—9 til 100—110 Pd., Havre maadelig og mest opfodret i Straetet; Erter mislykkede og Boghveden mindst 12 Fold til 100—112 Pd.

Eggen vest for **Nabenraa.** Hvede 7—8 Fold til 126 Pd., Rug 3—5, Provstirug 124 Pd. og den danske Rug 110—112 Pd., Byg 5—7, 2radet til 110—112 Pd., Gradet til 102—104 Pd., Havre 3—12 til 70—74 Pd., Erter mislykkede, men Boghvede har ikke i Mandes Minde været bedre, den har givet 10—15 Fold til en Bægt af 104—106 Pd.

Sundeved. Hvede 8—10 Fold til 126—128 Pd., Rug 8—10 til 120—122 Pd., Byg (Gradet) 3—4 til 95—100 Pd., Havre 10—12 til 60—70 Pd. og Boghvede 10—12 Fold.

Als. Hvede 9—11 Fold til 132 Pd., Rug 8—9 til 128 Pd., Byg 6—7, Gradet 107 Pd. og 2radet 113 Pd., Havre 10 til 68—74 Pd. og Erter og Boghvede 4—5 Fold.

Paa **Bornholm** har den milde Vinter og jevnlige Regn forjaget Frygten for Foder- og Bandmangel. Udbyttet af Hosten anslaaes til 10 Fold Hvede til 128 Pd., 8 Fold Rug til 122 Pd., 6 Fold Gradet Byg til 103 Pd., 10 Fold Havre til 79 Pd., 4 Fold Erter og 6 Fold Boghvede.
